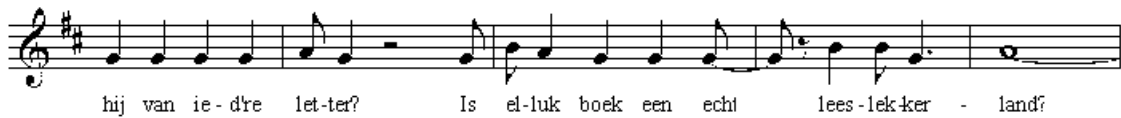
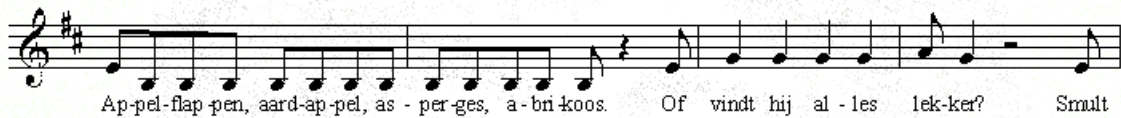
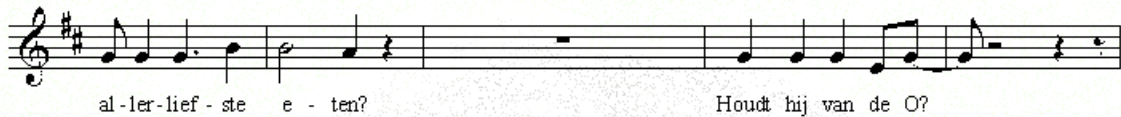

De Boekenwurm

Tjil Damen

Houdt hij van de B?
Bruine bonen, boterham
Bananen, boerenkool

Houdt hij van de S?
Sinaasappel, sperziebonen
Soep, saté en sla

Refrein (b+a)

Houdt hij van de P?
Pannenkoeken, paprika
Pizza, peer of pruim

Houdt hij van de K?
Kaaskroketten, kotelet
Kersen, kroepoek, kip

Refrein (b+a)

Maar stel je nou eens voor
Dat een boekenwurm allergisch is
Of één letter niet lekker vindt
Wat een rare woorden krijg je dan...

Refrein (a) (3x)

Aanleren van het lied 'De Boekenwurm'

1. Beluister het lied met de kinderen en bespreek het daarna. Als de kinderen de tekst en de opzet van het lied kunnen doorgronden zullen zij zich het lied makkelijker eigen kunnen maken.

Voorbeelden van vragen die hierbij aan de orde kunnen komen zijn:

- Wat is een boekenwurm eigenlijk?
- Wat eet de boekenwurm? (letters/ boeken)
- Noem eens een paar gerechten die in het lied worden genoemd.
- Wat is het refrein?
- Klinken de coupletten en het refrein hetzelfde?
- Wat zijn de verschillen tussen refrein en coupletten?
 - o Refrein: langzamer, lange klanken, hogere tonen
 - o Couplet: snel, kort uitgesproken klanken, lagere tonen
- Hoe heet de manier van zingen bij de coupletten? (rappen)
- Wat is allergisch zijn? (misschien zijn er kinderen in de klas die een allergie hebben)

U kunt een deel van deze vragen ook van tevoren stellen. De kinderen luisteren dan gericht naar het lied.

2. Het refrein is het makkelijkst aan te leren. Dit kunt u als volgt doen:

- Zing voor: *Wat ik mij ... eten* (... = tot en met)
- Laat de kinderen nazingen.
- Herhaal dit tot de kinderen het goed op toon kunnen zingen.
- Indien nodig kunt u de zin in twee stukken aanleren:
 - *Wat ik mij ... letter*
 - *Zou ... eten*
- Leer op dezelfde manier refrein (b) aan:
 - *Of ... lekker?*
 - *Smult ... letter?* (let op: melodie van deze zinnen is hetzelfde)
 - *Is ... leeslekkerland?*
- Speel nu het gehele lied nogmaals af en laat de kinderen de refreinen meezingen.

3. De coupletten zijn moeilijker, omdat zij erg snel moeten worden uitgesproken.

- Leer eerst de zin: *Houdt hij van de...?* aan. (zie punt 2)
- Oefen nu het eerste couplet. Zeg de woorden langzaam op en klap het ritme mee. Zorg dat de klappen vallen op de vetgedrukte lettergrepen: **ovenshotel, oliebol, olijven, omelet.**
- Oefen het eerste couplet met de kinderen.
- Leer op dezelfde wijze ook het tweede couplet aan.

U kunt vervolgens kiezen om:

- Elk couplet op deze wijze aan te leren;
- De kinderen de overige coupletten zelfstandig te laten oefenen;
- De klas te verdelen in zes groepen, waarbij ieder groepje één couplet inoefent.
- De klas te verdelen in twee groepen, waarbij de ene groep steeds de eerste regel van de coupletten zingt en de tweede groep de opsommingen rapt.

Zing tenslotte het hele lied met de cd mee.

Indien tijd over en anders in een volgende les, kunt u proberen mee te zingen met de instrumentale begeleiding (tip: doe dit pas als de kinderen het lied goed onder de knie hebben en snel kunnen zingen).

4. Lessuggesties bij het lied 'Boekenwurm':

1. Aan de hand van het lied in groepjes gerechten/ etenswaren bedenken bij iedere letter van het alfabet en een tekening van je lievelingsletter maken.

Opzet:

- De leerkracht bespreekt klassikaal enkele letters om de kinderen op gang te helpen. De bedachte woorden worden op het bord geschreven en dienen ter voorbeeld/ inspiratie.
- De leerkracht deelt de groepjes (drie- of viertallen) in.
- Het opdrachtenblad wordt uitgedeeld.
- De leerkracht licht de opdracht toe:
 - o In groepjes bij iedere letter drie gerechten/ etenswaren bedenken.
 - o Na het bedenken bepaalt ieder kind zijn of haar lievelingsletter (bij welke letter staat het eten dat jij het lekkerst vindt?).
 - o Maak een tekening op A4-formaat met jouw lievelingsletter en de gerechten/ etenswaren die met die letter beginnen.
 - o Tijd over? Vul de letterlijst aan met nog meer gerechten/ etenswaren.
- Aan het einde van de les wordt klassikaal besproken wat er is bedacht (kies bijvoorbeeld drie letters uit en laat verschillende groepjes noemen wat zij bedacht hebben. Alle letters bespreken duurt te lang).
- De lijsten en tekeningen worden opgehangen in de klas of verzameld in een boekwerkje.

Suggesties: zing/ luister ter introductie nogmaals het lied 'Boekenwurm'

2. Welke woorden krijg je als een boekenwurm een bepaalde letter niet lekker vindt? Welke letters kun je makkelijk weglaten? Welke niet?

Opzet:

1. In het laatste couplet van het lied 'Boekenwurm' wordt aangetipt dat een boekenwurm misschien niet van alle letters houden. De leerkracht voert een gesprek met de kinderen. Doel van dit gesprek is te onderzoeken wat er met woorden gebeurt als je een bepaalde letter weglaat. Er wordt een 'vieze' letter uitgekozen. Vervolgens worden er woorden bedacht waarin die letter voorkomt. Hoe klinkt het woord zonder die letter? Betekent het dan ook wat? Misschien vinden kinderen het moeilijk om zich een innerlijke voorstelling van het woord te maken. Om te visualiseren kunnen woorden op het bord worden geschreven. De gekozen 'vieze' letter wordt uitgeveegd waarna het woord wordt opgelezen.
2. Aan de hand van het gesprek kunnen de volgende verwerkingsopdrachten worden uitgevoerd:
 - a. De kinderen krijgen in groepjes of individueel een 'vieze' letter toebedeeld. Zij bedenken woorden waarin deze letter voorkomt en schrijven deze op in een rij onder elkaar. Achter elk woord schrijven zij vervolgens nogmaals het woord op, maar dan zonder de 'vieze' letter. De bedoeling is om ten minste vijf woorden te vinden die nog steeds wat betekenen zonder deze letter, bijvoorbeeld: de letter 's' in het woord stof (tof), stam (tam), buis (bui), bessen (been), beest (beet).
 - b. Een andere mogelijke opdracht is grotendeels hetzelfde als de eerste. Nu echter is het de bedoeling om woorden te vinden die niets betekenen zonder de 'vieze' letter. De kinderen verzinnen voor deze woorden een nieuwe betekenis. Van deze 'nieuwe' woorden kiezen zij één woord uit. Zij schrijven een kort verhaaltje waar de betekenis van het woord uit blijkt. Voorbeeld: De

'vieze' letter is 'k'. Kip betekent niets zonder 'k': ip. Wat zou een 'ip' zijn? Misschien is het wel een of ander dier. In het verhaaltje kan dan worden beschreven hoe dit dier er uitziet, wat het eet, waar het leeft, enz.

Suggestie: Opdracht a en b kunnen ook tezamen worden uitgevoerd: Achter elkaar in één les, in twee opeenvolgende lessen of de klas wordt verdeeld in twee groepen, waarbij de ene groep aan de ene en de andere groep aan de andere opdracht werkt. Ook kan opdracht b (die wat moeilijker is) gebruikt worden als klaar- of verrijkingsopdracht.

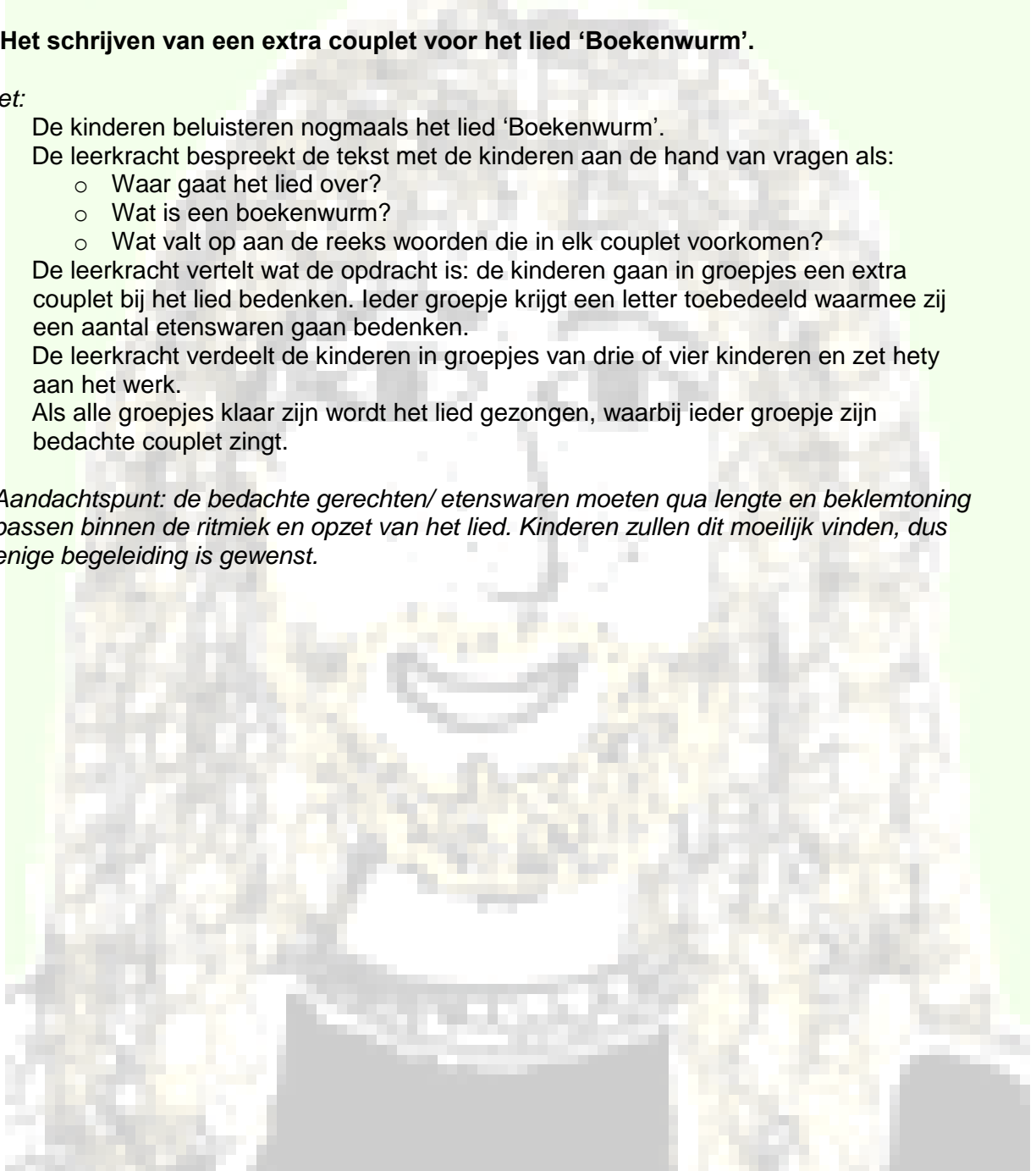
- c. Een derde mogelijk opdracht is het vervangen van de 'vieze' letter door een andere letter waardoor een ander woord ontstaat: vieze letter is 'p'. Bij het woord 'paard' kan de 'p' vervangen worden door de 'b' (baard) of 'h' (haard).

3. Het schrijven van een extra couplet voor het lied 'Boekenwurm'.

Opzet:

- De kinderen beluisteren nogmaals het lied 'Boekenwurm'.
- De leerkracht bespreekt de tekst met de kinderen aan de hand van vragen als:
 - o Waar gaat het lied over?
 - o Wat is een boekenwurm?
 - o Wat valt op aan de reeks woorden die in elk couplet voorkomen?
- De leerkracht vertelt wat de opdracht is: de kinderen gaan in groepjes een extra couplet bij het lied bedenken. Ieder groepje krijgt een letter toebedeeld waarmee zij een aantal etenswaren gaan bedenken.
- De leerkracht verdeelt de kinderen in groepjes van drie of vier kinderen en zet hety aan het werk.
- Als alle groepjes klaar zijn wordt het lied gezongen, waarbij ieder groepje zijn bedachte couplet zingt.

Aandachtspunt: de bedachte gerechten/ etenswaren moeten qua lengte en beklemtoning passen binnen de ritmiek en opzet van het lied. Kinderen zullen dit moeilijk vinden, dus enige begeleiding is gewenst.

Opdrachtenblad 'De Boekenwurm'

Bedenk bij iedere letter drie gerechten

a	b
d	e
f	g
h	i
j	k
l	m

n	o
p	r
s	t
u	v
w	z

